

„DE CE ÎNVĂȚ ASTA?”

STRATEGII PENTRU TRANSFORMAREA LECȚIILOR ÎN EXPERIENȚE RELEVANTE PENTRU VIAȚĂ

Kelemen Izabella

Introducere

În multe clase, elevii învață conținuturi fără să li se arate clar utilitatea lor pentru viața cotidiană, pentru muncă sau pentru cetățenie. Când lipsesc sensul și relevanța, scad motivația, implicarea și transferul învățării. Pentru școala românească, întrebarea „De ce învăț asta?” nu este un moft, ci un indicator al nevoii de a reconecta curriculumul cu viața reală, cu problemele comunității și cu competențele viitorului.

Mesaj-cheie

Elevii învață mai bine atunci când înțeleg utilitatea conținutului, văd legătura cu viața reală și pot aplica ceea ce învață în contexte autentice.

De ce este importantă tema?

- ✓ crește motivația și participarea
- ✓ susține învățarea profundă și transferul
- ✓ apropie școala de viață, muncă și cetățenie

Beneficiari

Direcți: profesori, directori de școli, inspectori școlari

Indirecți: elevi, părinți și comunitatea școlii

Scopul temei

Transformarea predării astfel încât fiecare lecție să aibă sens, să fie aplicabilă și relevantă pentru viața reală, crescând motivația și rezultatele elevilor.

1. FORMULAREA PROBLEMEI

LECȚIILE PAR PREA DES RUPTE DIN VIAȚA REALĂ

Mulți elevi învață conținuturi fără să înțeleagă de ce sunt utile, unde se aplică și cum îi ajută în viața de zi cu zi. Când sensul lipsește, scad motivația, implicarea și transferul învățării.

Date care arată problema

1

PISA evaluează capacitatea elevilor de a folosi cunoștințele pentru provocări din viața reală.

2

51%

În România, 51% dintre elevii de 15 ani ating cel puțin nivelul minim de competență la matematică.

3

58% | 56%

58% ating nivelul minim la citire, iar 56% la științe.

4

50%

50% dintre elevii din România spun că simt că aparțin școlii, față de media OECD de 75%.

5

132 de puncte

Diferența dintre elevii avantajați și cei dezavantajați este de 132 de puncte la matematică.

Cauze principale

accent pe memorare, nu pe aplicare

sarcini puțin autentice și slab conectate la contexte reale

evaluare axată pe răspuns corect, nu pe transfer și rezolvare de probleme

legături insuficiente între curriculum, viață, muncă și comunitate

lipsa sensului

demotivare

participare scăzută

rezultate mai slabe

Întrebarea „De ce învăț asta?” nu este o formă de rezistență, ci un semnal pedagogic.

2. POLITICA PROPUȘĂ: de la lecție transmisă la experiență relevantă

Propunerea urmărește ca fiecare unitate de învățare să includă explicit sens, aplicabilitate și contexte autentice de utilizare a cunoștințelor

1

Întrebarea de sens

La fiecare lecție întrebăm:
De ce învățăm asta?
De ce contează?

2

Sarcini autentice

Elevii rezolvă probleme reale, proiectează produse, investighează situații și iau decizii.

3

Interdisciplinaritate

Conținuturile sunt conectate între discipline și cu viața cotidiană, profesii și cetățenie.

4

Autonomie și reflecție

Elevii aleg, explică, argumentează și reflectează asupra utilității învățării.

5

Parteneriate cu lumea reală

Școala colaborează cu părinți, comunitate, profesioniști și organizații locale.

Exemple de transformare

Fracții

→ planificarea unui buget pentru o excursie

Chimie

→ analiza calității apei din comunitate

Literatură

→ podcast despre teme relevante pentru adolescenți

Istorie

→ proiect de memorie locală și patrimoniu

De ce funcționează?

Intervențiile de tip **utility-value** cresc interesul și performanța. (Hulleman & Harackiewicz, 2009)

Autonomia și sentimentul de competență susțin motivația intrinsecă. (Ryan & Deci, 2000)

Învățarea prin **proiecte** poate susține înțelegerea profundă și aplicarea. (Condliffe et al., 2017)

LECȚIE

SENS

APLICARE

IMPACT

3. Soluții și instrumente clare

SOLUȚII

1. Scriere utility-value

Elevii scriu 3–5 minute: „Cum mă ajută lecția în viața mea?” Această strategie a crescut interesul și performanța la științe.

Hulleman & Harackiewicz, 2009

2. Sarcină autentică

Elevii rezolvă o problemă reală și fac un produs: afiș, buget, raport sau podcast. Așa aplică, nu doar memorează.

Condliffe et al., 2017

3. Alegere și reflecție

Elevii aleg o variantă de lucru și explică ce au înțeles. Autonomia ajută motivația.

Ryan & Deci, 2000

4. Feedback formativ

Profesorul folosește răspunsurile elevilor ca să repare rapid ce nu s-a înțeles, nu doar ca să pună notă.

Black & Wiliam, 1998

INSTRUMENTE

1. MSLQ – Task Value

Chestionar scurt: elevul notează cât de utilă i se pare lecția.

Ex.: „Ce învăț aici îmi va fi util.”

Pintrich et al., 1991

2. Fișă „Unde folosesc?”

La final, elevul scrie o legătură clară între lecție și viața lui.

Hulleman & Harackiewicz, 2009

3. Rubrică sarcină autentică

Bifează: problemă reală, alegere, colaborare, produs final, explicație.

Condliffe et al., 2017

4. Exit ticket 3-2-1

3 idei învățate, 2 legături cu viața reală, 1 întrebare rămasă.

Black & Wiliam, 1998

PĂSTRĂM PROGRAMUL, DAR ADĂUGĂM SENS, APLICARE ȘI FEEDBACK

4. Implementare, exemple și bibliografie

1. Implementare în 4 pași

1

Observăm

Întrebăm elevii:
«La ce folosește lecția?»
Notăm unde apar
nelămuriri.

2

Proiectăm

Alegem o lecție și o
transformăm într-o
sarcină cu problemă
reală.

3

Aplicăm

Testăm în 2–3 lecții:
întrebare de sens,
produs final și
reflecție.

4

Verificăm

Comparăm feedback-ul
elevilor și păstrăm
exemplele care au
mers bine.

STUDII DE CAZ:

- Hulleman și Harackiewicz (2009) au realizat un experiment cu 262 de elevi de liceu, în cadrul orelor de științe. Elevii au scris, de mai multe ori pe parcursul semestrului, despre modul în care lecțiile se pot lega de viața lor. Rezultatele au arătat că această strategie a fost deosebit de utilă pentru elevii cu încredere mai scăzută în propriile reușite: aceștia au obținut aproape două treimi de notă mai mult și au manifestat un interes mai mare pentru științe.
- Krajcik et al. (2023) au analizat impactul învățării prin proiecte în științe, într-un studiu desfășurat în 46 de școli din Michigan, cu 2.371 de elevi. Elevii care au învățat prin proiecte au obținut rezultate mai bune la testul standardizat de științe, cu un efect de 0,277 deviații standard. Studiul arată că sarcinile autentice, colaborarea și produsele finale îi ajută pe elevi să aplice mai clar ceea ce învață.

BIBLIOGRAFIE

- Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7–74. <https://doi.org/10.1080/0969595980050102>
- Condliffe, B., Quint, J., Visher, M. G., Bangser, M. R., Drohojowska, S., Saco, L., & Nelson, E. (2017). *Project-Based Learning: A Literature Review*. MDRC. https://www.mdrc.org/sites/default/files/Project-Based_Learning-LitRev_Final.pdf
- Hulleman, C. S., & Harackiewicz, J. M. (2009). Promoting interest and performance in high school science classes. *Science*, 326(5958), 1410–1412. <https://doi.org/10.1126/science.1177067>
- Institute of Education Sciences. (n.d.). *What Works Clearinghouse*. U.S. Department of Education. <https://ies.ed.gov/ncee/wwc/>
- OECD. (2023). *PISA 2022 Results: Romania*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/11/pisa-2022-results-volume-i-and-ii-country-notes_2fca04b9/romania_e50ffa1f/cfe329e8-en.pdf
- Pintrich, P. R., Smith, D. A. F., García, T., & McKeachie, W. J. (1991). *A manual for the use of the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ)*. National Center for Research to Improve Postsecondary Teaching and Learning. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED338122.pdf>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf00000379707>
- OpenAI. (2026). *ChatGPT* [Instrument de inteligență artificială generativă]. Imagini realizate cu ajutorul inteligenței artificiale pentru ilustrarea materialului. <https://chat.openai.com/>

Inteligența artificială a fost folosită ca sprijin pentru redactare și realizarea elementelor vizuale.

ÎNVĂȚAREA CU SENS NU ESTE UN BONUS.
ESTE O CONDIȚIE A REUȘITEI ȘCOLARE.

05/05